

politikere her i Folketinget og først og sidst forældrene selv.

Vi er ikke kun det, vi har i penge, i bil, i vovse og i bolig, vi er også familier. Vi har andre værdier end det, der kan måles i penge, og det er det, vi skal skabe bedre rammer for.

Hvad kan vi så gøre for at lette hverdagen for de hundredtusinder af familier, der ofte oplever, at det er svært at få arbejdsliv og familieliv til at hænge sammen, og hvor tid er en konstant mangelvare? Opgaven består selvsagt ikke i at rulle udviklingen 30 år tilbage eller at trække kvinderne ud af arbejdsmarkedet og tilbage til kødgryderne igen. Det, der er behov for, er noget helt andet. Det er at skabe et arbejdsmarked både inden for det offentlige og det private, hvor der i højere grad sker en bøjning af regler, kutymer og rutiner, det, man plejer at gøre i retning af at imødekomme familiernes behov.

Vi skal skabe en holdningsændring, sådan at de muligheder, vi har for at indrette os mere fleksibelt, kan blive udnyttet i praksis. I dag er vi bagud. Så meget desto vigtigere er det at komme i gang.

Lidt retorisk kan man selvfølgelig spørge: Hvorfor er det nu, vi går så meget op i familiebegrebet? Er familiebegrebet ikke i en vis forstand overhalet af udviklingen, hvor vi alle i stigende grad lever vores egen tilværelse hver for sig?

Svaret er heldigvis nej. Familiebegrebet er blevet mere rummeligt med årene. Familien har ændret sig. Der er flere enlige forsørgere, ja. Antallet af skilsmisser er heldigvis begyndt at blive stagnerende – heldigvis efter min opfattelse – men tilbage står, at familien stadig væk er den dominerende samlivsform i Danmark. Ca. to tredjedele af alle børn lever hele deres barndom og ungdom med begge forældre, så familien består, og den tryghed, som en almindelig dansk velfungerende familie kan give sit barn, er fortsat dette barns bedste start på tilværelsen.

Derfor er det så vigtigt, at vi giver familien nogle ordentlige betingelser. Vi er allerede kommet langt, men vi skal videre, og i den forstand har vi alle et bidrag at give. Jeg tror, det er vigtigt, at vi, når vi starter på at diskutere, hvad der skal ske i fremtiden, gør os klart, at vi alle har et bidrag at give. Vi har alle en rolle at indtage. Der findes ikke kun én part, der skal klare det hele for de andre, der er de fem parter, som jeg nævnte før i starten af mit indlæg.

Jeg tror, det er nyttigt at gå i gang med at gøre sig klart, hvad regeringen har igangsat i de seneste fem år. Vi har fået skabt gode rammer for børnefamilierne, og jeg vil især pege på fire områder.

For det første har vi fået tilvejebragt bedre børnepasnings- og barselorlov. Med arbejdsmarkedsreformen i 1994 blev børnepasningsorloven forbedret markant. Ca. 200.000 forældre har siden den 1. januar 1994 én eller flere gange haft glæde af udviklingen. Den maksimale orlovsperiode blev forlænget, så der nu er mulighed for orlov i op til et år.

Kravet om genbesættelse blev fjernet, fordi det var unødigt bureaukratisk. Genbesættelseskravet gjorde det tilfældigt, hvilke familier der kunne få gavn af ordningen. Det var ikke rimeligt, og det blev lavet om. Målgruppen for børnepasningsorloven blev udvidet. Retten omfatter nu alle med ret til dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Kommunerne fik mulighed for at yde tilskud som et supplement til orlovsydelsen, hvis det passede ind i kommunernes prioriteringer, og i år har regeringen med et flertal her i Folketinget udvidet barselorloven med to uger, som er forbeholdt faderen. Det træder i kraft den 1. april.

Rækken af forbedringer på orlovsområdet fra 1994 er lang, og det har mange siden nydt godt af. Den børnepasningsorlov, som vi i sin tid indførte som en forsøgsordning, er kort sagt kommet for at blive. Ordningen blev gjort permanent i forbindelse med aftalen om finansloven for 1995. Det er det ene.

Det andet, som jeg vil nævne af det, vi har gjort, og som er vigtigt at holde fast ved som afsæt for det videre arbejde, er de bedre pasningsmuligheder. En af de første ting, jeg som statsminister gik ud og talte varmt for, var jo pasningsgarantien. Det er der mange, der har hygget sig med og skoset mig for siden. Jeg har nu ikke fortrudt det ét sekund, for det er sådan, at holdninger er det, der flytter, holdninger er det, der bevæger. Det må blive, og det vil blive en naturlig ting i alle kommuner, at pasningsgarantien er der.

Tænk engang, hvad der er sket, siden vi begyndte at tale om børnepasningsgaranti. Jeg mente, og jeg mener stadig, at spørgsmålet om, hvordan familielivet kan hænge sammen, når forældrene begynder at arbejde igen, er et af de største usikkerhedsmomenter, som nutidens forældre står over for. Selv om der ikke er pasningsgaranti alle steder, har regeringen siden